

Právo a judikatúra v praxi

4 | 2025

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. Päťdňová lehota pre doručenie predvolania nemusí byť zachovaná vo vzťahu k verejnému vyhláseniu rozsudku**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/13/2023 zo dňa 29. 10. 2024
- 2. Spáchanie škody osobou s psychickým ochorením, ak nie je preukázané, že je zasiahnutá rozumová a vôľová zložka a moderácia náhrady škody**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 9Co/18/2023 zo dňa 6. 6. 2024
- 3. K skúmaniu vecnej, kauzálnej a funkčnej príslušnosti v prípade neurčitého podania**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/118/2023 zo dňa 27. 11. 2024
- 4. Ochrana spotrebiteľa a premlčanie**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/250/2021 zo dňa 28. 3. 2023
- 5. K obsahu sms či iných správ, ktorý je spôsobilý ohroziť telesnú či duševnú integritu navrhovateľa neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. g) CSP**
Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 26Co/100/2024 zo dňa 30. 9. 2024
- 6. K možnosti výsluchu strán/svedkov v štádiu rozhodovania o neodkladnom opatrení**
Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 4 10Co/124/2024 zo dňa 31. 10. 2024
- 7. Odôvodnenie preferencie znaleckého posudku súdom**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/120/2021 zo dňa 28. 2. 2023
- 8. K extenzívnemu výkladu definície zastavenia a zákazu zastavenia a státia v súvislosti s posúdením miery podielu na strete vozidiel**
Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6Co/86/2023 zo dňa 26. 6. 2024
- 9. Združenie ako subjekt práva**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/78/2021 zo dňa 28. 3. 2023
- 10. K otázke krátenia náhrady nemajetkovej ujmy pre pozostalých, ak zosnulý nielenže zomrel kvôli jazde s opitým vodičom, ale aj on sám bol pod vplyvom omamných látok**
Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 13Co/9/2024 zo dňa 31. 7. 2024
- 11. K dôkaznému bremenu ohľadom hodnoty nehnuteľnosti, ak je na nej rozostavaná a nedokončená (neskolaudovaná) infraštruktúra**
Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 16Co/52/2024 zo dňa 23. 10. 2024
- 12. K možnosti nariadenia dodatočnej likvidácie pri zistení nároku na zaplatenie peňažnej pohľadávky, ak táto nie je priznaná právoplatným a vykonateľným rozhodnutím**
Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 6Cob/60/2024 zo dňa 20. 6. 2024
- 13. K majetku, ktorý je predmetom závetu, ak v ňom nie je uvedené, či má ísť o majetok vlastnený v dobe jeho spísania alebo v dobe smrti poručiteľa**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 8Co/57/2024 zo dňa 17. 10. 2024
- 14. K otázke ručenia členov občianskeho združenia za jeho záväzky po jeho zániku**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 9Co/115/2023 zo dňa 12. 9. 2024
- 15. K možnosti odstúpenia od zmluvy pre porušenie právneho predchodcu realizovaného voči dedičom bez toho, aby dostali priestor pre dodatočné splnenie povinnosti**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 7Co/117/2023 zo dňa 25. 7. 2024

1. Päťdňová lehota pre doručenie predvolania nemusí byť zachovaná vo vzťahu k verejnému vyhláseniu rozsudku

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/13/2023 zo dňa 29. 10. 2024

Anotácia:

Dovolateľka namietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý jej deň pred verejným vyhlásením rozsudku doručil vyjadrenie žalovaného z 18. mája 2022 spolu s prípisom, že uvedené vyjadrenie jej zasiela „na vedomie“. Žalobkyňa v dovolaní namietala, že stratila možnosť oboznámiť sa s obsahom vyjadrenia žalovaného a zareagovať na jeho obsah vlastným vyjadrením. Takýmto postupom súdu nebola zachovaná päťdňová lehota na prípravu pojednávania (verejného vyhlásenia rozsudku) podľa § 178 ods. 2 CSP.

Právna veta:

Pokiaľ dovolateľka namietala, že nebola zachovaná päťdňová lehota na prípravu pred pojednávaním, dovolací súd konštatuje, že táto sa vzťahuje na čas pred pojednávaním a jej zmyslom je príprava strán konania na priebeh pojednávania. V danom prípade však odvolací súd nariadil termín verejného vyhlásenia rozsudku bez pojednávania, pričom pri takomto procesnom úkone súdu žiadne ustanovenie právneho predpisu intervenciu strán konania nepredpokladá, preto poskytnúť strane sporu čas na prípravu v danom prípade nemá opodstatnenie ani právny základ. Z uvedených dôvodov dovolací súd námietku žalobkyne v tejto časti považoval za nedôvodnú.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Doručovanie, Lehoty, Verejné vyhlásenie rozsudku

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 178 ods. 2, § 219 ods. 2

2. Spáchanie škody osobou s psychickým ochorením, ak nie je preukázané, že je zasiahnutá rozumová a vôľová zložka a moderácia náhrady škody

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 9Co/18/2023 zo dňa 6. 6. 2024

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o náhradu škody na zdraví spáchanej osobou s psychickým ochorením (schizofréniou), ku ktorej došlo v súvislosti s policajným zákrokom proti škodcovi. Tento mal byť posádkou rýchlej zdravotníckej pomoci prevezený do nemocnice za asistencie poriadkovej polície, prevozu sa však intenzívne bránil, v dôsledku čoho utrpeli policajti zranenia. Škodca napokon pri incidente stratil vedomie a mieste zomrel. Nárok na náhradu škody bol uplatnený voči dedičom škodcu. Títo sa okrem iného bránili, že aj keď nebol obmedzený v spôsobilosti na právne úkony, trpel závažnou formou schizofrénie a jeho neadekvátne konanie malo súvis s jeho zdravotným stavom; aj rýchla zdravotnícka pomoc bola privolaná práve pre jeho vážne zdravotné problémy. Súd 1. inštancie dôvody pre moderáciu výšky nároku na náhradu škody nevzhliadol, a to aj s ohľadom na hodnotu zdedeného majetku, aj vzhľadom na to, že z lekárskejších správ predložených v konaní nevyplynulo, že by škodca nemohol ovládať svoje konanie a pochopiť jeho následky. S názorom súdu 1. inštancie súhlasil aj odvolací súd. Zdôraznil, že samotné psychické ochorenie škodcu nie je dôvodom pre moderáciu nároku na náhradu škody.

Právna veta:

- I. Žalované uviedli, že v prejednávacom prípade, vzhľadom na osobu, ktorá škodu spôsobila – nebohý, ktorý trpí paranoídnou schizofréniou, a ktorý v čase služobného zákroku, poukazujúc aj na výpovede samotných policajtov, nevedel rozpoznať a ovládať následky svojho konania, bola naplnená podmienka existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by súd mohol a mal uplatnenú náhradu škody znížiť.
- II. Žalované neuviedli žiadne skutočnosti, ktoré by sa týkali okolností ako ku škode došlo, pričom ani odvolací súd nevzhliadol žiadne dôvody pre aplikáciu tohto zákonného ustanovenia (§ 450 OZ – pozn.) nakoľko je nepochybné, že to bol práve nebohý, ktorý vytrhol policajtov obušok, a keď mu ho chcel policajt zobrať naspäť, tohto napadol a zvalil ho k zemi, pričom keď zakročila prítomná policajтка, túto taktiež odsotil na zem a zápasil s nimi, preto takéto okolnosti nemožno vyhodnotiť v prospech neboheho, keďže sa nepochybné nejedná o dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by malo dôjsť k primeranému zníženiu náhrady škody, pričom ako už odvolací súd viacsťakrát uviedol, žalované v konaní nepreukázali, že nebohý nebol schopný ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky, preto je daná jeho zodpovednosť, avšak, keďže zomrel, za túto škodu do výšky zdedeného majetku zodpovedajú jeho dedičky.
- III. Pokiaľ žalované tvrdili, že o skutočnosti, že nebohý nevedel rozpoznať následky svojho konania a ovládať svoje konanie, majú svedčiť výpovede samotných policajtov, tak uvedené tvrdenie nie je pravdivé, nakoľko z úradných záznamov vyhotovených samotnými poškodenými policajtami takéto skutočnosti vôbec nevyplývajú.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Náhrada škody, Zodpovednosť za škodu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 450

3. K skúmaniu vecnej, kauzálnej a funkčnej príslušnosti v prípade neurčitého podania

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/118/2023 zo dňa 27. 11. 2024

Anotácia:

Prvoinštančný súd odmietol žalobu vzhľadom na skutočnosť, že žalobca neodstránil nedostatky svojho podania. Súď poukázal na to, že žalobca v podaní neuviedol presný, určitý a zrozumiteľný žalobný návrh, uviedol iba, že žiada „nemajetkové odškodnenie“ vo výške 10 mesačných platov, minimálne 10.000 eur.

Žalobca v ďalšom podaní tvrdil, že si uplatňoval ochranu práv vyplývajúcich zo štátnozamestnaneckého pomeru, ktorý má síce svoje zákonné zakotvenie v inom právnom predpise ako Zákonníku práce, ale zaraďuje sa medzi tzv. ďalšie pracovnoprávne vzťahy, čo bolo zrejmé už z prvotného podania žalobcu, ktorého prílohou bola aj titulná strana služobnej zmluvy a neskôr i z jeho doplnenia, nakoľko medzi žalobcom a žalovanou bola uzavretá služobná zmluva, podľa ktorej bol žalobca štátnym zamestnancom vo vzťahu k služobnému úradu žalovanej. Mal za to, že súdy nižšej inštancie pristúpili k rozhodnutiu arbitrárne a formalisticky a nesplnením extenzívnej poučovacej povinnosti v zmysle § 318 a nasl. CSP došlo z ich strany k nesprávnemu procesnému postupu.

Právna veta:

- I. I keď súd prvej inštancie, resp. súdy oboch inštancií majú v zmysle ustanovenia § 40 CSP povinnosť počas celého konania ex offio skúmať vecnú, kauzálnu a funkčnú príslušnosť, k uvedenému možno pristúpiť až po odstránení nedostatkov podanej žaloby pred skúmaním samotnej vecnej príslušnosti a následne na ňu nadväzujúcej kauzálnej príslušnosti.
- II. Pokiaľ je na súd prvej inštancie doručené podanie, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa žalobca domáha (teda neperfektné podanie), nemožno legitímne rozhodnúť o vecnej nepríslušnosti tohto súdu, keďže takéto postúpenie sporu by bolo predčasné so zreteľom na nejasnosti uplatneného nároku žalobcu, ktorému má byť poskytnutá súdna ochrana. Preto ak nie je súdu predložená jasná, určitá a zrozumiteľná žaloba podložená relevantnými skutočnosťami a dôkazmi, nie je možné posúdiť príslušnosť, prípadne nepríslušnosť žalobcom určeného súdu na začiatku konania.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Príslušnosť súdu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Zb. – § 40

4. Ochrana spotrebiteľa a premlčanie

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/250/2021 zo dňa 28. 3. 2023

Anotácia:

Dovolatelka namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu v danom spore záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, konkrétne od „či premlčacia doba pre splátky splatné po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru začína plynúť od splátky, ktorá predchádzala vyhláseniu mimoriadnej splatnosti po dobu 3 mesiace (podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, avšak zároveň v rozpore s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka) alebo od splátky bezprostredne predchádzajúcej vyhláseniu mimoriadnej splatnosti (podľa § 565 Občianskeho zákonníka).“

Právna veta:

Premľčanie je právny inštitút, ktorý oslabením subjektívneho práva veriteľa zvýhodňuje práve dlžníka ako porušiteľa zmluvnej povinnosti. Opačným postupom by sme sa dostali do rozporu s princípom rovnosti v právach, práve ktorý princíp slúži k bezprostrednému naplneniu účelu právnej úpravy, rešpektujúc tak i danosti požiadavky ochrany slabšej strany v spotrebiteľských vzťahoch. Pri ustanovovaní zákonných podmienok ochrany spotrebiteľa, dlžníka, je totiž nutné dbať na vyváženosť právnej úpravy z hľadiska jednotlivých ústavných štandardov vrátane princípu právneho štátu.

Aj keď je ochrana spotrebiteľov neoddeliteľnou súčasťou súčasného súkromného práva a postavenie spotrebiteľov je potrebné brať vážne, ochranu spotrebiteľov je nutné interpretovať triezvo, neutrálne ako akékoľvek iné právne inštitúty. V danom prípade sa to prejavuje potrebou zabrániť, aby sa slabšia strana – spotrebiteľia dostali do horšieho postavenia ako veriteľia. V danom prípade ale najvyšší súd nevidí legitímny dôvod, ktorý by takýto rozdielny prístup ospravedlňoval. Len to, že spotrebiteľ si ako slabšia strana vyžaduje vyššiu ochranu, tu nestačí.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Spotrebiteľ, Premľčanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 101

5. K obsahu sms či iných správ, ktorý je spôsobilý ohroziť telesnú či duševnú integritu navrhovateľa neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. g) CSP

Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 26Co/100/2024 zo dňa 30. 9. 2024

Anotácia:

Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil povinnému, aby nekontaktoval matku ako navrhovateľku 1/ písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami a uložil mu povinnosť, aby sa na vzdialenosť menej ako 10 metrov nepribližoval k matke.

Matka vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žiadala, aby bola povinnému uložená aj povinnosť nepribližovať sa k nej na vzdialenosť menšiu ako 150 metrov, čomu súd prvej inštancie nevyhovel, nakoľko vzdialenosť 150 metrov je k dosiahnutiu účelu neodkladného opatrenia zjavne neprimeraná, preto uložil povinnému nepribližovať sa k navrhovateľke 1/ na vzdialenosť menej ako 10 metrov, čo v danom prípade považoval za dostatočné. Vo zvyšnej časti návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, nakoľko z návrhu ani z predložených listinných dôkazov nemal dostatočne preukázané, že by správanie povinného voči maloletej ako navrhovateľke 2/ vyvolávalo dôvodnú obavu o jej život alebo zdravie. Vzhľadom na nízky vek navrhovateľky 2/ je predpoklad, že táto bude väčšinu času v prítomnosti navrhovateľky 1/ (matky), vo vzťahu ku ktorej vyhovel nariadeniu neodkladného opatrenia.

Právna veta:

- I. V prípade zasielania správ (písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami) je možné považovať telesnú alebo duševnú integritu už za ohrozenú najmä v prípadoch hrozby fyzickým násilím (napr. SMS správy obsahujú výhražné texty, ktoré priamo alebo hrozia spôsobením fyzickej ujmy alebo útokom); hrozby psychického nátlaku alebo obťažovania (napr. opakované SMS správy, ktoré svojou intenzitou, obsahom alebo frekvenciou sú spôsobilé navodiť adresátovi psychické utrpenie, stres alebo úzkosť. Môže ísť o obťažovanie, stalking, vydieranie alebo iné formy psychického nátlaku); hrozbou zverejnenia citlivých informácií (napr. správy, ktoré obsahujú informácie o zverejnení osobných alebo citlivých údajov, čo môže spôsobiť poškodenie osobnej reputácie alebo spôsobiť psychickú poruchu) alebo vydieraním a nátlakom (napr. správy, ktoré sa pokúšajú vydierať obeť napríklad pod hrozbou zverejnenia kompromitujúcich informácií alebo spôsobov použitia iným spôsobom).
- II. Súd má pri posudzovaní situácií zohľadňovať konkrétny obsah a kontext správ, ako aj to, aký vplyv môžu mať na telesnú alebo duševnú integritu adresáta. Ak správy predstavujú vážne ohrozenie, môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým by sa zamedzilo ohrozovať poškodenú osobu.

Právna oblasť: Občianske právo, Civilné procesné právo

Právny inštitút: Civilné konanie, Neodkladné opatrenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 325 ods. 2 písm. g)

6. K možnosti výsluchu strán/svedkov v štádiu rozhodovania o neodkladnom opatrení

Uznesenie Krajského súdu Žilina sp. zn. 4 10Co/124/2024 zo dňa 31. 10. 2024

Anotácia:

Okresný súd napadnutým uznesením zamietol návrh žalobcu zo dňa 31. 7. 2024 na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal uloženia povinnosti žalovanej zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťami. Východiskovo uviedol, že jednou z nevyhnutných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia je tiež hodnoverné osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku, ktorému má byť poskytnutá ochrana.

Vo veci samej je uplatňovaný nárok formou odporovacej žaloby podľa § 42b ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorou sa žalobca (ako veriteľ) domáha, aby súd určil, že dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva uzatvorená medzi žalovanou a jej manželom (ako dlžníkom) je voči žalobcovi neúčinná. Podľa názoru okresného súdu však žalobca neosvedčil dôvodnosť a trvanie meritórneho nároku, keďže neosvedčil ani len to, že je veriteľom vo vzťahu k manželovi žalovanej. Z predložených listín – potvrdení o výberoch peňažných súm z účtu žalobcu v banke v hotovosti – nie je totiž vôbec možné („a o ani len v rovine pravdepodobnosti“) vyvodiť skutkový záver o uzatvorení tvrdených zmlúv o pôžičke.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že neodkladné opatrenie bude (v ním požadovanom znení) nariadené.

Právna veta:

Zjednodušená forma dokazovania/osvedčenia v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neznamena, že by navrhovateľ nemohol navrhnúť vykonanie výsluchov strán, eventuálne i svedkov na pojednávaní. Znenie § 329 ods. 1 CSP „len“ umožňuje rozhodnúť bez nariadenia pojednávania a bez výsluchu strán, ale nepopiera právo strany domáhať sa výsluchu strany/svedka aj v štádiu konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia; osobitne za situácie, že niet iných relevantných dôkazov.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Neodkladné opatrenie, Dokazovanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. § 195, § 196, § 326 ods. 1, § 329 ods. 1

7. Odôvodnenie preferencie znaleckého posudku súdom

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/120/2021 zo dňa 28. 2. 2023

Anotácia:

V konaní pred súdom prvej inštancie boli vykonané dva znalecké posudky znalcov z rovnakého odboru, ktorým bola geodézia a kartografia. Znalci mali zodpovedať na v podstate rovnaké otázky týkajúce sa vlastníckej hranice medzi pozemkami sporových strán a historických hraníc sporných parciel. Znalci predložili zásadne rozdielne závery vo svojich znaleckých posudkoch, pričom žiaden z nich nebol súdom predvolaný na podanie vysvetlenia. Návrh na vypočutie znalca predložila len dovolateľka 31. októbra 2018 a súd tento návrh zamietol, najmä z dôvodu už predtým vyhlásenej koncentrácie konania.

Podľa dovolateľky, relevantnou právnou otázkou procesnoprávnej povahy má byť v danom prípade otázka postupu súdu pri rozhodovaní, ak má k dispozícii dva znalecké posudky s opačnými závermi o tej istej otázke.

Právna veta:

Pri rozdielnych záveroch znaleckých posudkov nemôže súd bez náležitého odôvodnenia svojej úvahy „preferovať“ jeden znalecký posudok oproti inému, v danom prípade len preto, že druhý znalecký posudok považoval za „kontrolný znalecký posudok“. Takáto úvaha je neudržateľná a v konečnom dôsledku aj nepreskúmateľná. Pokiaľ súd pri rozdielnych záveroch znaleckých posudkov riadne, teda presvedčivo nezdôvodní svoje úvahy, z ktorých vychádzal a pre ktoré sa priklonil ku konkrétnemu znaleckému posudku, nemožno jeho rozhodnutie považovať za zákonné, spĺňajúce atribúty kladené na takéto rozhodnutie v zmysle § 220 ods. 2 CSP resp. § 396 ods. 2 CSP.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Dokazovanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 220 ods. 2, § 396 ods. 2

8. K extenzívnemu výkladu definície zastavenia a zákazu zastavenia a státia v súvislosti s posúdením miery podielu na strete vozidiel

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6Co/86/2023 zo dňa 26. 6. 2024

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore ohľadom náhrady škody spôsobenej prevádzkou motorových vozidiel, ku ktorej došlo v dôsledku ich nárazu v cestnej premávke. Za spáchanie priestupku bol v danom prípade sankcionovaný vodič, ktorý pri výjazde z areálu na hlavnú cestu narazil do iného vozidla; jeho konanie bolo vyhodnotené ako porušenie povinnosti plne sa venovať vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke. Následne bolo zistené, že druhé vozidlo, ktoré sa v dobe kolízie nachádzalo na hlavnej ceste, náhle zastavilo a zaradilo spiatočku. Súd 1. inštancie preto ustálil, že aj druhý vodič zastavením vozidla na ceste prispel k vzniku stretu, pretože zastavil na mieste, v ktorom uvedeným konaním ohrozil bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky.

Jedným z kľúčových argumentov podaného odvolania sa stal poukaz na ustanovenie § 2 ods. 2 písm. y) zákona o cestnej premávke, v zmysle ktorého sa zastavenie vozidla spája s urýchleným nastúpením/vystúpením osôb alebo naložením/zložením nákladu. Krajský súd Trenčín však v tejto súvislosti zaujal stanovisko, že zastavenie nemožno limitovať len na účely, ktoré predpokladá zákon; treba ním v zásade rozumieť aj zastavenie vozidla z rôznych iných dôvodov.

Právna veta:

Neobstojí odvolacia námietka žalobcu, že vodič neporušil pravidlá cestnej premávky podľa ust. § 25 ods. 1 písm. u) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, a to zákaz zastaviť a stáť, keď podľa žalobcu o zastavenie a státie v právnom zmysle nešlo, keď zastavením sa v zmysle ust. § 2 ods. 2 písm. y) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke rozumie uvedenie vozidla do pokoja na čas nevyhnutne potrebný na urýchlené nastúpenie alebo na vystúpenie prepravovaných osôb alebo na urýchlené naloženie, alebo na zloženie nákladu. Odvolací súd konštatuje, že zákaz zastavenia a státia v zmysle ust. § 25 ods. 1 písm. u) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke je potrebné vykladať tak, že ide o také zastavenie alebo státie s vozidlom na miestach, kde je možnosť ohrozenia bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky alebo možnosť obmedzenia jazdy vozidiel, pričom v spojení s ust. § 2 ods. 2 písm. y) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke nemožno zákaz zastavenia a státia s vozidlom vykladať tak, že k porušeniu tohto zákazu dôjde len takým konaním vodiča, keď vozidlo zastaví za účelom urýchleného nastúpenia alebo vystúpenia prepravovaných osôb alebo za účelom urýchleného naloženia alebo zloženia nákladu. Takýto výklad predmetného ustanovenia by tak nezohľadňoval a neriešil rôzne situácie, ktoré môžu nastať v cestnej premávke a v bežnej praxi by to znamenalo, že v prípade obmedzenia bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky zastavením motorového vozidla by vodič nezodpovedal za takéto konanie a zodpovednosť by bola vodičovi vyvodená len za situácie, ak by k zastaveniu vozidla došlo za účelom nastupovania a vystupovania osôb, čo je neprijateľné a priechi sa výkladu a zmyslu ustanovení zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke.

Právna oblasť: Občianske právo, Doprava, Pozemné komunikácie, Cestná doprava

Právny inštitút: Náhrada škody

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 8/2009 Z. z. – § 2 ods. 2 písm. y), § 4 ods. 1 písm. c), § 21 ods. 1, § 25 ods. 1 písm. u) 40/1964 Zb. – § 431

9. Združenie ako subjekt práva

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/78/2021 zo dňa 28. 3. 2023

Anotácia:

Žalobca sa domáhal (po pripustení návrhu na zmenu žaloby), po žalovanom (pôvodne od Bytový podnik mesta) zaplata sumy z dôvodu nezaplatených poplatkov za dodávané služby, spojené s užívaním bytu za odvody do fondu prevádzky, údržby a opráv domu, a správcovský poplatok.

Súd prvej inštancie návrh žalobcu zamietol a svoje rozhodnutie odôvodnil absenciou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Konštatoval, že zmluvu o výkone správy z 20.11.2000 (z ktorej žalobca odvodzoval svoj nárok) uzatvorilo združenie. Súd ďalej tvrdil, že podľa zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov správcom domu mohla byť iba fyzická osoba, podnikateľ alebo právnická osoba. No keďže združenie podľa § 829 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka nemá právnu subjektivitu, dospel k záveru, že zmluva o výkone správy z 20.11.2000 uzavretá medzi združením a vlastníckmi bytov a nebytových priestorov je zmluvou neplatnou.

Právna veta:

Spôsob používania spoločného označenia vyplýva z bezsubjektívnej povahy združenia. Účastník združenia by mal pri právnych úkonoch používať spoločné označenie združenia takým spôsobom, aby z neho bolo zrejmé, že úkon robí ako účastník združenia. Za formálne správne preto nemožno považovať také použitie spoločného označenia združenia, ktoré vzbudzuje dojem, že ide o subjekt práva.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Zmluva o združení

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 829

10. K otázke krátenia náhrady nemajetkovej ujmy pre pozostalých, ak zosnulý nielenže zomrel kvôli jazde s opitým vodičom, ale aj on sám bol pod vplyvom omamných látok

Uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 13Co/9/2024 zo dňa 31. 7. 2024

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých príbuzných z titulu zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. K zásahu došlo usmrtením blízkej osoby (druha, syna a brata) v dôsledku dopravnej nehody, pri ktorej zosnulý nasadol do vozidla s opitým vodičom. Na základe tejto skutočnosti súd 1. inštancie krátil náhradu nemajetkovej ujmy (za zmienku stojí, že tak urobil v nižšom rozsahu, než pri podobných skutkových okolnostiach napr. Krajský súd Prešov v konaní vedenom pod sp.zn. 13Co/66/2023). Žalovaná poisťovňa ale poukazovala na to, že zosnulý nielenže dobrovoľne nasadol do automobilu, ktorý šoféroval vodič pod vplyvom alkoholu, ale aj samotný zosnulý bol v ťažkom stupni opitosti a navyše pred smrťou užil metamfetamín. S ohľadom na uvedené sa domáhala, aby bolo krátenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy ešte rozsiahlejšie.

Krajský súd Banská Bystrica však s názorom žalovanej poisťovne nesúhlasil. Uviedol, že krátenie odôvodnené dobrovoľným podstúpením jazdy s opitým vodičom považuje za legitímne; na druhej strane však medzi tým, že sám zosnulý bol pod vplyvom alkoholu, a jeho úmrtím už podľa súdu absentuje príčinná súvislosť. S ďalším krátením z uvedeného dôvodu preto nesúhlasil.

Právna veta:

- I. Námitku odvolateľa ohľadom nesprávneho posúdenia miery spoluzavinenia nebohého v rozsahu 25 % považoval odvolací súd tiež za nedôvodnú. Odvolateľ namietal, že súd prvej inštancie mal prihliadnuť aj na skutočnosť, že nebohý pred smrťou užil alkoholické nápoje a metamfetamín, ktorými bol v čase tragickej dopravnej nehody ovplyvnený.
- II. Súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového stavu ohľadne priebehu dopravnej nehody správne zobrať pri stanovení spoluzavinenia nebohého do úvahy okolností, že vedome podstúpil jazdu vozidlom, ktoré riadila osoba pod vplyvom alkoholu, v dôsledku čoho došlo k poruche koordinácie a spomaleniu telesných pohybov vodiča, ako aj zníženej pozornosti a následne k vzniku dopravnej nehody a usmrteniu nebohého. Súd prvej inštancie pričítal túto okolnosť na vrub nebohému a jeho mieru spoluzavinenia na tragickom následku dopravnej nehode stanovil na 25 %. Odvolací súd považuje takéto zníženie nároku žalobcov s poukazom na okolnosti prípadu za dostatočné, primerané a spravodlivé.
- III. Rovnako ako u škodcu je potrebné aj u poškodeného brať do úvahy len také konanie, ktoré spĺňa všetky predpoklady zodpovednosti za škodu, to znamená, že musí byť preukázané, že porušenie poškodeného bolo jednou z príčin vzniku škody. Uvedené platí aj pre nemajetkovú ujmu. Z vykonaného dokazovania vyplýva len to, že nebohý bol pod vplyvom vyššie uvedených látok, ale nevyplýva z neho príčinná súvislosť medzi ich požitím a smrťou nebohého. Preto súd prvej inštancie nepochybil, keď na túto okolnosť pri stanovení miery spoluzavinenia nebohého osobitne neprihliadol.

Právna oblasť: Občianske právo, Ochrana práv občana

Právny inštitút: Ochrana osobnosti, Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 13 ods. 2, ods. 3

11. K dôkaznému bremenu ohľadom hodnoty nehnuteľnosti, ak je na nej rozostavaná a nedokončená (neskolaudovaná) infraštruktúra

Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 16Co/52/2024 zo dňa 23. 10. 2024

Anotácia:

V konaní o určenie vlastníckeho práva a o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúceho v uložení povinnosti zdržať sa začatia výkonu záložného práva, súd prvej inštancie okrem iného uviedol, že žalobca nijakých spôsobom nevyvrátil tvrdenia žalovaného 2/ o hodnote predmetných nehnuteľností.

V podanom odvolaní žalobca tvrdil, že súd prvej inštancie tým zaťažil žalobcu prísny dôkazným bremenom vo vzťahu k preukázaniu hodnoty nehnuteľností, pričom postup k preukázaniu uvedeného presahuje časové možnosti znalca, resp. odborne spôsobilej osoby. Žalobca má za to, že ho nie je možné zaťažovať unesením dôkazného bremena v tak krátkom čase na vydanie neodkladného opatrenia.

Právna veta:

- I. Ďalšou odvolacou námietskou bolo zaťaženie žalobcu prísny dôkazným bremenom vo vzťahu k preukázaniu hodnoty nehnuteľností a tým znemožnenie strane žalobcu, aby uskutočňovala jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- II. Uvedená odvolacia námietka žalobcu, že nemohol získať ohodnotenie nehnuteľnosti, na ktorej je rozostavaná a nedokončená (neskolaudovaná) infraštruktúra neobstojí. Bolo dôkaznou povinnosťou žalobcu tento dôkaz zabezpečiť. Osoba s odbornou spôsobilosťou je schopná odhadnúť cenu pozemku aj v situácii, ak je na ňom rozostavaná stavba, inžinierske siete a pod. Dôkazné bremeno osvedčiť a následne aj preukázať svoje tvrdenia si žalobca nesplnil.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Neodkladné opatrenie, Dokazovanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – čl. 8, § 153, § 154, § 326

12. K možnosti nariadenia dodatočnej likvidácie pri zistení nároku na zaplatenie peňažnej pohľadávky, ak táto nie je priznaná právoplatným a vykonateľným rozhodnutím

Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 6Cob/60/2024 zo dňa 20. 6. 2024

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o návrhu na nariadenie dodatočnej likvidácie majetku obchodnej spoločnosti. Návrh bol odôvodnený predložením rozsudku okresného súdu, ktorým bolo konateľovi obchodnej spoločnosti uložené, aby spoločnosti uhradil peňažnú pohľadávku z titulu náhrady škody. Súd 1. inštancie zistil, že voči predmetnému rozsudku bolo podané odvolanie a odvolacie konanie bolo následne zastavené z dôvodu straty procesnej spôsobilosti obchodnej spoločnosti v likvidácii. Na základe uvedeného súd 1. inštancie vyhodnotil, že v danom prípade nie je splnená podmienka pre nariadenie dodatočnej likvidácie, pretože predloženie rozhodnutia nepreukazuje existenciu majetku zaniknutej spoločnosti. Navrhovateľ sa proti rozhodnutiu odvolal; poukazoval na to, že právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutia o nároku na náhradu škody nemá vo vzťahu ku vzniku uvedeného nároku konštitutívne účinky.

Krajský súd Bratislava rozhodnutie súdu 1. inštancie zrušil. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že do likvidovaného majetku sa má zahŕňať aj majetkové právo, ktoré je predmetom súdneho sporu. S ohľadom na uvedené mal súd 1. inštancie skúmať, či bol nárok na náhradu škody zahrnutý do likvidácie; ak by nebol a išlo by o novozistený majetok, bola by potrebná jeho dodatočná likvidácia.

Právna veta:

- I. S ustanovením § 6 Obchodného zákonníka je prepojené ustanovenie § 75g a 75k Obchodného zákonníka, ktoré pri koncipovaní zoznamu majetku likvidovanej spoločnosti (§ 75g Obchodného zákonníka) počíta aj s majetkom obchodnej spoločnosti, ak je majetková pozícia obchodnej spoločnosti sporná, teda ak si na vec uplatňuje nárok tretia osoba alebo majetkové právo je spochybňované v súdnom konaní. Jej zahrnutie do likvidovaného majetku bez ohľadu na to, či o danej majetkovej pozícii súdne konanie prebieha alebo nie, predpokladá ustanovenie § 15 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 193/2020, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka o likvidácii a v zmysle ktorého, v zozname majetku spoločnosti sa uvádza všetok majetok patriaci spoločnosti ku dňu uloženia zoznamu majetku alebo ku dňu jeho doplnenia vrátane sporného majetku, ku ktorému niekto iný uplatňuje vlastnícke právo alebo iné majetkové právo, do zbierky listín obchodného registra a v zozname majetku spoločnosti, ak je položka predmetom súdneho sporu alebo iného sporu, v zozname majetku sa uvedú skutočnosti súvisiace s týmto sporom (§ 15 ods.5 citovanej vyhlášky).
- II. Z vyššie uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie mal pri skúmaní splnenia podmienok pre nariadenie dodatočnej likvidácie podľa § 75k Obchodného zákonníka skúmať, či nárok na náhradu škody prejednávany Okresným súdom Bratislava II bol uvedený v zozname majetku likvidovanej spoločnosti v čase jej likvidácie t. j. či už bol zahrnutý do likvidácie a teda bol predmetom ukončenej likvidácie, alebo či sa jedná o novozistený majetok spoločnosti, ktorý nebol predmetom ukončenej likvidácie a je preto potrebná dodatočná likvidácia tohto majetku podľa § 75k Obchodného zákonníka.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Spoločnosť s ručením obmedzeným, Zrušenie a likvidácia spoločnosti

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 75k ods. 1, § 135a ods. 2
193/2020 Z. z. – § 15 ods. 1

13. K majetku, ktorý je predmetom závetu, ak v ňom nie je uvedený, či má ísť o majetok vlastnený v dobe jeho spísania alebo v dobe smrti poručiteľa

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 8Co/57/2024 zo dňa 17. 10. 2024

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o určenie neplatnosti závetu. Okrem iných dôvodov neplatnosti žalobca v konaní namietal aj to, že poručiteľ v závete dostatočne určitým spôsobom nekonkretizoval rozsah majetku, ktorý by mal na základe závetu nadobudnúť závetný dedič. Majetok bol vymedzený ako „všetok hnuťelný aj nehnuteľný majetok“, podľa žalobcu však nebolo špecifikované, či by malo ísť len o majetok, ktorý poručiteľ vlastnil v dobe spísania závetu alebo o majetok, ktorý vlastnil v dobe svojej smrti. Súd 1. inštancie nesúhlasil s tým, že by uvedená formulácia spôsobovala neplatnosť závetu a uviedol, že ak nie je v závetoch výslovne vymedzený iný rozsah majetku, bude sa za ich predmet považovať majetok vlastnený poručiteľom k okamihu jeho úmrtia.

S uvedenou interpretáciou obsahu závetu sa stotožnil aj Krajský súd Nitra ako odvolací súd. Zdôraznil, že pri posúdení podobných formulácií treba vychádzať z toho, že závet je úkon pre prípad smrti. S ohľadom na uvedené preto treba takýto prejav vôle vykladať tak, že ide o majetok, ktorý poručiteľ vlastnil v okamihu svojej smrti.

Právna veta:

Čo sa týka námietky neurčitosti spornej listiny čo do jednoznačného ne/vymedzenia majetku, ktorý mal byť predmetom závetu, mal odvolací súd za to, že už z pojmovej podstaty tohto právneho úkonu ako úkonu pre prípad /s účinkami ku dňu/ smrti platí to, že v prípade absencie iného vymedzenia (teda absencie osobitného ustanovenia rozsah majetku tvoriaceho predmet závetu, oproti celkovému majetku poručiteľa, konkrétne zužujúceho/vylučujúceho) je predmetom závetu vždy celý = „všetok“ majetok vlastnený poručiteľom ku dňu jeho smrti, a nie teda len majetok poručiteľa vlastnený ním už /len/ v čase zriadenia závetu.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Dedičské konanie, Dedenie zo závetu, Právne úkony, Výklad právnych úkonov

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 461, § 476, § 477

14. K otázke ručenia členov občianskeho združenia za jeho záväzky po jeho zániku

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 9Co/115/2023 zo dňa 12. 9. 2024

Anotácia:

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vyslovil právny názor, že účastníkmi zmluvného vzťahu – kúpnej zmluvy, ktorá bola rozhodnutím súdu určená za neplatnú bolo združenie a žalobcovia 1./ a 2./. Občianske združenie, ktoré vzniklo podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov a bolo samostatnou právnickou osobou, ktorú je potrebné odlišovať od členov združenia. V prípade zániku združenia bolo preto potrebné postupovať podľa § 20a ods. 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka. Žiadny právny predpis neukladá členom združenia niešť zodpovednosť za záväzky združenia počas jeho existencie ani po jeho zániku, pretože občianske združenie je samostatná právnická osoba, ktorá vznikla spôsobom predpokladaným v zákone, má právnu subjektivitu a je ju potrebné striktnie diferencovať od právnej subjektivity fyzických osôb. Odvolací súd teda nemohol pripustiť za správny názor záver prvoinštančného súdu o získaní majetkového prospechu členov združenia, pretože by týmto legalizoval bezprávie. Ďalej Krajský súd v Bratislave v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že ak by teda aj členovia združenia získali nadobudnuté finančné prostriedky z odpredaja nehnuteľností, získali by ich od občianskej organizácie a nie od žalobcov, pričom titul ich nadobudnutia by bol iný právny úkon, ako úkon, na podklade ktorého prvoinštančný súd zaviazal žalovaných na vydanie majetkového prospechu. Rovnako nesprávne súd prvej inštancie posúdil aj solidárnu zodpovednosť plniť v prípade vydania bezdôvodného obohatenia.

Právna veta:

Ustanovenie § 20a ods. 4 hovorí o primeranej aplikácii ustanovení Obchodného zákonníka. Spoločníci obchodných spoločností sa stávajú jej členmi za účelom dosiahnutia majetkového prospechu /podiel na zisku/. Naopak členovia občianskych združení sa stávajú členmi z iných dôvodov; účel získania majetkového prospechu zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov pojmovovo vylučuje /§ 1 ods. 3 písm. b/. Kým teda ručenie spoločníkov obchodnej spoločnosti po jej zániku má legitímne opodstatnenie, v prípade občianskych združení takýto legitímny dôvod nie je a preto vychádzajúc z primeranej aplikácie podľa § 20a ods. 4 ustanovenie § 56 ods. 7 Obchodného zákonníka nie je v danom prípade aplikovateľné.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Záujmové združenie právnických osôb

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 20a ods. 4
513/1991 Zb. – § 56 ods. 7
83/1990 Zb. – § 1 ods. 3 písm. b)

15. K možnosti odstúpenia od zmluvy pre porušenie právneho predchodcu realizovaného voči dedičom bez toho, aby dostali priestor pre dodatočné splnenie povinnosti

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 7Co/117/2023 zo dňa 25. 7. 2024

Anotácia:

Medzi žalobcom ako predávajúcim a právnym predchodcom žalovaných ako kupujúcim bola uzatvorená Kúpna zmluva na prevod nehnuteľností. V zmluve bolo zároveň dojednané, že ak kúpna cena nebude riadne a včas zaplatená, má predávajúci právo odstúpiť od tejto zmluvy. Ďalej bolo dohodnuté vecné bremeno pre predávajúceho – právo doživotného bývania a užívania predmetnej nehnuteľnosti. Kupujúci – právny predchodca žalovaných zomrel. Ešte pred jeho smrťou bol povolený vklad, po zomrelom prebehlo dedičské konanie. Predmetom dedičského konania boli aj sporné nehnuteľnosti, ktoré nadobudli do podielového spoluvlastníctva žalované a to každá z nich v podiel 1/2-ica k celku a v súčasnosti sú zapísané ako vlastníčky na LV č. XXXX. Žalobca v žalobe tvrdil, že kúpna cena nebola kupujúcim do dnešného dňa na jeho účet zaplatená. Žalobca od kúpnej zmluvy odstúpil písomne listom zo dňa 12.07.2019 adresovaným žalovanej v 1. rade a to pre nezaplatenie kúpnej ceny v dohodnutej lehote. Žalované sa k podanej žalobe vyjadrili písomne, namietali, že žiadna pohľadávka žalobcu nebola v dedičskom konaní uplatnená, žiadne pasívum vyplývajúce z kúpnej zmluvy, odstúpenie od kúpnej zmluvy nie je platné, veriteľ neposkytol primeranú dodatočnú lehotu na plnenie, nepreukázal naliehavý právny záujem. Následne sa k veci písomne vyjadril žalobca, uviedol, že dodatočne si ústne s kupujúcim dohodli lehotu na vyplatenie kúpnej ceny do konca roka 2018. Do dedičského konania nevstupoval, lebo odstúpil od kúpnej zmluvy ešte pred skončením dedičského konania. Obrana žalovaných spočívala v tom, že odstúpenie od zmluvy neuznávajú, že nevedeli o žiadnom záväzku, že je treba niečo plniť, že obsah kúpnej zmluvy nepoznali, že nevedeli o zmluvných podmienkach.

Právna veta:

Ak aj žalované nepoznali záväzok ich právneho predchodcu zaplatiť kúpnu cenu v čase doručenia odstúpenia od zmluvy, táto skutočnosť nemôže mať vplyv na platnosť samotného odstúpenia od zmluvy učeného žalobcom, ktorý vykonával svoje práva v súlade so zákonom a dojednanou kúpnu zmluvou. Dlhy na žalované prešli okamihom smrti poručiťľa, pričom je bežné, že právny nástupcovia nie vždy majú vedomosť o záväzkoch svojich právnych predchodcov (ktorých zisťovanie je predmetom úkonov notára ako súdneho komisára v konaní o dedičstve), teda nevedomosť žalovaných tiež nemôže mať vplyv na platnosť odstúpenia od zmluvy, rovnako ako skutočnosť, že sa o predmetnom dlhu dozvedeli až po skončení dedičského konania.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Odstúpenie od zmluvy, Vecné práva, Vlastnícke právo, Vlastnícka žaloba, Určovacia žaloba, Dedičské konanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 20a ods. 4
513/1991 Zb. – § 56 ods. 7
83/1990 Zb. – § 1 ods. 3 písm. b)